PROCLAMATION

AT THE GOVERNMENT HOUSE AT OTTAWA.

Wednesday, the 28th day of October, 1914.

Present:

HIS ROYAL HIGHNESS THE GOVERNOR GENERAL IN COUNCIL.

The Committee of the Privy Council have had before them a report, dated 28th October, 1914, from the Minister of Justice, stating that it is expedient and necessary to take measures to prevent espionage and also to prevent alien enemies in Canada who are likely to render effective military assistance to the enemy from returning to the enemy's service, and to provide for the proper supervision and control of such aliens as may be so prevented from leaving Canada and the detention under proper conditions and maintenance where required of such of said aliens as it may be found necessary to intern as prisoners of war, and that it is likewise desirable considering the lack of opportunity for employment that aliens of enemy nationality who are not likely to add to the strength of the enemy's forces and who desire and have the means to leave the country be permitted to do so;

The Minister observes that it is considered probable that aliens of both classes will be found grouped in particular localities, principally within or in the immediate neighborhood of the large cities and towns,—

The Minister, therefore, recommends that it be enacted by the Governor in Council under the authority of The War Measures Act as follows:—

(1) One or more offices of registration shall be established in such cities, towns and other places as may be from time to time designated by the Minister of Justice, and an officer shall be appointed by the Governor in Council for each of the offices so established who shall be called "Registrar of Alien Enemies."

(2) The Registrars shall be under the immediate direction of the Chief Commissioner of Dominion Police who shall exercise general supervision over them in the performance of their duties and to whom they shall report as may be required. The Minister shall appoint such assistants to such registrars, clerks and other officers as may be necessary for the proper carrying out of the provision of the present order.

(3) It shall be the duty of a registrar to examine each alien of enemy nationality attending before him, and to register in a book to be provided for the purpose the name, age, nationality, place of residence in Canada and in the country of nationality, occupation, desire or intention to leave Canada and the names of the wife and children (if any) in Canada of every such alien and such other particulars necessary for identification of such alien of enemy nationality or otherwise as may seem advisable.

(4) Every alien of enemy nationality residing or being within any of the cities, towns or places so designated as aforesaid, or within twenty miles thereof, shall as soon as possible after the publication in the Canada Gazette of a proclamation designating such city, town or place as one where a registry office is to be established under this ordinance, attend before the registrar or one of the registrars for the city, town or place within or near which he is or lives and truly answer such questions with regard to his nationality, residence, occupation, family, ability and intention as to military service, and otherwise as may be [illegible] put to him by the registrar.

(5) No alien of enemy nationality shall be permitted to leave Canada without an exeat from a registrar, provided that the Chief Commissioner of Dominion Police may in any case grant or cancel an exeat to an alien of enemy nationality who is registered.

(6) The registrar may issue an exeat to an alien of enemy nationality if satisfied upon the examination that such alien of enemy nationality will not materially assist, by active service, information or otherwise, the forces of the enemy.

(7) If it appears to the registrar that any alien of enemy nationality who is not permitted to leave Canada may consistently with the public safety be allowed to remain at large, such alien of enemy nationality shall be [illegible] and has the means to remain in Canada conformably to the laws and customs of the country, subject to report monthly to the Chief of Police of the city, town or place [illegible]. If yes, such alien of enemy nationality may be permitted his liberty subject to the conditions aforesaid and the provisions of this ordinance. If not, he shall be interned as a prisoner of war. The registrar shall report to the Chief of Police the names and addresses of those who elect to remain at liberty. Any alien of enemy nationality who in the judgment of the registrar cannot consistently with the public safety be allowed at large shall be interned as a prisoner of war.

(8) If any alien of enemy nationality who is by the terms of this ordinance required to registrar, fails to do so within one month after publication of the proclamation referred to in section 4 of this ordinance or within seven days after the date when he shall by reason of his residence come within the description of those required to register, which ever date shall be last, or if he refuse or fail to answer truly any of the questions put by the registrar, or if, being registered he fail to report as herein before required or to observe any of the conditions on which he is permitted to be at liberty, he shall in addition to any other penalty to which he may be therefore by law liable, be subject to internment as a prisoner of war.

(9) Where any alien of enemy nationality interned under the provisions of this order has wife or children living with and dependent on him, such wife and children shall be permitted to accompany him.

(10) Such provision as may be necessary for the maintenance of aliens of enemy nationality interned as prisoners of war shall be made by the military authorities who may require such prisoners to do and perform such work as may be by them prescribed.

(11) No alien of enemy nationality who is required to register shall be naturalized unless in addition to other requirements he produces and files with his application a duly certified certificate of a registrar that he is registered pursuant to the provisions of this ordinance, and that his application for naturalization is aproved by the registrar.

The Committee submit the same for approval.

RODOLPHE BOUDREAU,
Clerk of the Privy Council.

УРЯДОВА ОПОВІСТКА.

РІШЕНЄ РАДИ.

[2721]

В ПРАВИТЕЛЬСТВЕННІЙ ПАЛАТІ, В ОТТАВІ.

Среда, 28-го Жовтня, 1914.

В присутности:

ЄГО КОРОЛІВСЬКОГО ВЕЛИЧЕСТВА ГЕНЕРАЛЬНОГО ГУБЕРНАТОРА, НА РАДІ.

На засіданю Тайної Ради предложено звіт міністра Справедливости з д. 28-го жовтня, 1914, в якому сказано, що єсть вказаним і потрібним видати зарядженя для охорони перед шпіонажею, а також задержати, щоби ворожі чужинці, які можуть подати ворогови мілітарну поміч, вернули до ворожої служби, щоби забезпечити отвітний нагляд і контролю сих чужинців, для перешкодженя виїзду з Канади для задержаня їх під певними умовами і удержаня о скілько зайде потреба сих чужинців, яких прийдеть ся інтернувати як полонених, як також, що єсть рівнож пожаданим, з огляду на недостаток занятя, щоби отсі чужинці, які не моглиб помогти ворожій силі, в міру бажаня могли покинути сей край.

Міністер замічає, що чужинці обох клас будуть мабуть знаходитись в певних округах, головно коло більших міст або й самих містах. —

Отже - то Міністер предкладає, щоби Генеральний Губернатор, на основі закона про воєнні Зарядженя — поручив як слідує: —

(1) В таких містах, містечках і місцевостях, які від часу до часу мають означити Міністер Справедливости, мають бути утворенними Надзірні Бюра і через Генерального Губернатора має бути установленим для кождого такого Бюра урядник, який буде називатись "Надзирателем ворожих Чужинців."

(2) Надзирателі будуть під безпосереднім наглядом головного Комісара Домініяльної Поліції, який буде виконував над ними загальний нагляд, і контролю їх діяльности та перед котрими мають здавати вони в міру потреби рапорти. Міністер заіменує для Надзирателів таких помічників, писарів та иньших урядників, які будуть потрібними до переведеня в житя отсего розпорядженя.

(3) Надзирателя обовязком буде списати з кождим чужинцем, належним до ворожої народности протокол, та вписати до призначеної на се книги імя, назвище, вік, народність, місце замешканя в Канаді і в рідним краю, занятє бажаня чи замір покинути Канаду, імена жени і дітий (о скільки суть) в Канаді дотичного кождого з чужинців, як рівнож всі подробиці потрібні до ідентифікації таких чужинців належних або й неналежних до ворожої нації, в міру потреби.

(4) Кождий чужинець приналежний до ворожої національности, замешкалий або перебуваючий в сих містах, містечках, які попизше означено, або в промірі 20 миль від сих місцевостий, має, в найкоротшім можливо часі, після проголошеня в Канадийській газеті прокламації, яка означує такі міста, містечка або місцевости, де мають бути утвореними бюра контрольні по мисли отсего розпорядженя, явитись перед надзирателем або одним з надзирателей для даного міста, містечка або місцевости, в котрім або округі котрого живе і точно відповісти на питаня дотично народности, віку, замешканя, рідні, заміру чи бажаня покинути Канаду, призначеня, обовязку чи заміру дотично войскової служби, та дотично иньших питань які може задати надзиратель.

(5) Ніякий чужинець приналежний до ворожої національности не сьміє покинути Канади без дозволу надзирателя; з тим застереженем, що Головний Комісар Поліції Домініяльної може в кождім випадку видати або знести дозвіл на перепустку для Чужинця ворожої національности, який єсть в реєстрі.

(6) Надзиратель може видати перепустку чужинцеви ворожої національности, коли записки і доходженя вказують що чужинець не може війсно сти подати помочи, через чинну службу, інформації чи иньшим способом, ворогови.

(7) Коли надзиратель думає, що котрий чужинець ворожої народности, якому не вільно покинути Канади, може безпечно бути полоненим на волі, тоді має дотичний чужинець заявити, чи бажає і має средства лишити ся в Канаді отвітно до законів і звичаїв краю, під сим услівєм, що має місячно мельдуватись в Поліції місцевости де є реєстр чужинців. Коли так, тоді може чужинець услівно лишитись на волі; згідно з повизшими условами і зарядженями. Коли ні, тоді буде інтернованим як полонник. Надзиратель має донести Начальникови поліції назвиска сих, що суть на волі. Всякий чужинець, ворожої народности, якого на гадку надзирателя небезпечно лишити на волі, має бути інтернованим як полонник.

(8) Коли який чужинець ворожої народности, що після пописаних постанов має ся мельдувати, не зробить сего протягом місяця після оповіщеня прокламації згаданої в секції 4 сего розпорядженя, або протягом семи днів від дня коли з титулу замешканя в даній місцевости, обовязаний до мельдованя ся, який то речинець єсть невідклично послідний, або коли не хоче чи не буде відповідав по правді на питаня задавані надзирателем, або будучи в реєстрі, не буде мельдував ся, як висше приписано, згл'ядно не додержить котрого - небудь обовязку, на підставі якого живе на волі, тоді, без огляду на які небудь иньші кари, яким може підпасти, буде інтернованим, як полонник.

(9) Коли чужинець ворожої народности, інтернований по мисли сего розпорядженя, має при собі жену чи діти, або вони суть на єго хлібі, тоді можуть вони з ним бути інтернованими.

(10) Для удержаня чужинців ворожої народности можуть бути видані війсковими властями такі зарядженя, які показують ся потрібними, а власти можуть приказати їм робити яку небудь отвітну роботу.

(11) Чужинець ворожої національности, що має зголосити ся до спису не може бути натуралізованим, хиба що попри иньші умови викажесь і зложить разом з оголошенєм отвітно виставлений цертифікат від надзирателя, що він є в реєстрі, після припису сего розпорядженя та що єго натуралізації нічо не стоїть на перешкоді.

Рада вносить отже до затвердженя.

РУДОЛЬФ БУДРО,
Секретар Тайної Ради.

CALDER & SON
663 MAIN STR.
БАНКИРІ І ПРОДАВЦІ ШИФКАРТ.
Стара і солідна всім добре знана фірма.
А. Наракоцюк
Завідатель чужинецького відділу.

ПОШУКУЮ
своєї сестри, Доці Мидак, походячої з Городенки, вже другий рік в Канаді. Минувшого року перебувала в Монтреал. Хтоби знав о ній або она сама, нехай зголосить ся на адрес:
ILKO RIPAK
P. O. St. Julian, Sask.

ПОШУКУЮ
свого діда Петра Яценюка походячого з села Кривче, повіт Борщів, мав перебувати десь на фармах за Вінніпеґом. Хто би о нім знав, або він самий,
IWAN DROZDOWICZ
18 Maple Ave. Montreal, Que.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті. Зголошуючий ся мусить явити ся особисто в аґенції домініяльних земель або в суб-аґенції дістріктовій. Брати гомстед через повновночіє можна брати в всякого місцевого аґента домініяльних земель (не суб-аґента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні, коли повинности помешкання відбував ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може приамщити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три долари за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий покористував ся правом одержаня гомстеду і не може взяти прамшин, може купити гомстед в певних дістріктах в ціні 3 доль. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 доль.

Скількість обробленої землі може бути зменшена тоді коли земля з корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, [illegible]
712 & 722 McIntyre Block
Phone Main 18 & 19 Winnipeg, Man.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома [illegible] 411 SELKIRK AVE. [illegible]
WINNIPEG, MAN.

ПОЗІР! ПОВІДОМЛЕНЄ!
REGAL WINE COMPANY Limited.
Telephone: Main 899. 721 Main Str., Winnipeg.
[illegible]
REGAL WINE COMPANY LIMITED
721 Main Str., Winnipeg, Man.
МИ ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John 221.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і первородної знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.
Тепер з огляду на сьвята, ми постановили знизити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка краєва 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлення висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанєм
Alexander Roshko,
175 Henry Ave., Phone Main 1787. Winnipeg, Man.

КАНАДА

,,КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

,,CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year $1.00
Address: "CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпеґ, Ман. Четвер 26-го Падолиста 1914. Число порядкове 64. Winnipeg, Man. Thursday November 26th 1914. Число 46.

Воєнні Вісти.

НА ЗАХІДНІМ ТЕРЕНІ "СПОКІЙ."

Німці висилають на захід підмогу. — Сподіють ся знов завзятої битви.

Париж 25 падол.

Минувший тиждень, з виїмком где яких малих потичок, межи воюючими Німцями і союзниками на західнім терені війни, не приніс нам жадних надсподіванок. Жовніри обох армій обкопались, поробили землянки котрі хоронять їх від смертельних шрапнелів. Стріляннина з канонів тревае без перестанку з обох сторін а летуни показують з гори ворожі позиції на котрі каноніри сиплять град шрапнелів. Машинові і ручні карабіни уживають лише підчас нападу одних на других.

Жовніри своїх окопи підкопують все дальше в сторону неприятеля і в однім місци коло Вердун зближились до себе на трийцять кроків. Одні до других перекликувались. Німці витали Французів коли тії зайдуть до до Берлина на ковбаски, а Французи знов кпили з Німців що їм не удалось випити шампанського в Парижу. Така балачка з укрити була дуже навіть весела і приємна, однак горе тому сьмільчакові що висунув голову. Такий завсігди платив смертію за свою цікавість.

Французки, котрі перші раз в житю побачили індускі війска були також цікаві видіти їх ножі, і такі лише тогди могли оглядати коли позволили пустити собі кров з рукв або пальця. З тої то причини тисячі жінок нині ходять з позавязуваними пальцами.

ІНДІЙЦІ ШТУРМОМ ЗДОБУЛИ НІМЕЦЬКІ ОКОПИ.

Париж, 25. падолиста.

Індійські війська, котрі помагають Британським на поли битви велявили ся завзятістю і витревалостію як також нічними атаками. В околиці Ля Бассе Німці виперли Британців з їх позицій, однак довго їх не втримали. В ночи відділ Індусів підкравшись близько під окопи напали нечайно на німецькі позиції з багнетами і своїми ножами, виперли Німців, нанесли їм великі страти і забрали в полон три офіцири та 100 жовнірів.

ДОБУВАЮТЬ КРОВ.

Індійські війска, котрі тепер помагають Британцям в Франції мають свою дуже страшне оружіє в роді книжала. Індус кине ґвер, баґнет, списи і всю модерну зброю і до атаку іде з своїм книжалом, котрих має два. В активній борбі оден тримає в руках котрим орудує а запасний тримає в зубах. Релігійний закон непозволяє індійцеви вийняти свого книжала з похви без пролиму крови.

НІМЕЦЬКИЙ НАТЗД НА ВСХОДІ НЕ УДАВ СЯ. — РОСІЙСКІ ВІЙСКА ПРИПИНИЛИ НАТЗДНИКА. — КРАКІВ І ПЕРЕМИШЛ БОМБАРДУЮТЬ. НІМЦІ СТАРАЮТЬ СЯ РОЗБИТИ РОСІЙСЬКУ ЛІНІЮ В ОКОЛИЦІ ЛОДЗІ.

Петроград, 25. падолиста. — Так як на західнім терені небуло жадних важних потичок то за то знов на східнім терені, в Польщі, велась минувшого тижня завзята борба межи союзними арміями австро - німеччини а росії. Німці котрі були уступили аж під ріку Ватру нараз нечайно обернулись і цілою силою вдарили на російські війска. Заким москалі змогли опамятати ся то опинились они аж коло Висли. Німці забрали Стрків, Калюшки, і Тушин всі ті місця на полудневий схід від Лодзі. В тій околиці велась завзята борба 24 падол. в котрій побідили російські війска. Они вполонили богато офіцирів і жовнірів кілька канон і полеві провіянти.

Коло Кракова і Ченстохови побідили Москалі. Російські побіди приписують мілітарні стратеґіки велику вагу. Німецкі плани неудались тому що армія котра мала прийти на час на підмогу з під Велюня спізнилась по причині мочарної околиці і великих снігів.

В тій битві псгибло далеко більше людей як в таких попередних, тому що земля замерзла і жовніри неможуть копати захищуючих ровів. Жовніри в зимі немає жадного захисту окрім натурального. На німецкі лінії піоніри копаючи шанці розмороджують землю нафтою.

Росіяни наново розпочали сильну бомбардацію Перемишля обстрілюють его зі всіх боків. Краків, як доносить депеша з Риму, бомбардують Москалі з північно східної сторони.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗДОБУТОК.

Здобули Кайзерів плащ.

Петроград, 25. падолиста.

Офіцияльни післанець доносить що по уступленю Німців з Ченстохови російська армія здобула повіз і плащ належачий до кайзера Вільгельма. Повіз був ушкоджений бо бракувало ему одного колеса а плащ був подертий. Те все та радане вислано на памятку Николушці до єго музею. Кажуть що стратеґіки добачили в плащі живі сотворіня.

БИТВА КОЛО МІСТА СУАСОН У ФРАНЦІЇ.

(Оповіданє американського воєнного кореспондента про те, як він шукав за побоєвищами і за битвами. Опис битви під Суасон).

В пятницю, дня 4. вересня, я виїхав з Лондону через Гавр до Парижа. В Саутгемптон бачив я богато здоровенних людий, що говорили дуже дивною невідомою мені бесідою і мені прийшло на гадку, що се Москалі, які приїхали з Архангельска. На щасте я вчас довідав ся, що се Вельші. Легко забути, що на британських островах говорить ся більше як одною мовою.

Приїхав я до Парижа о пів до одинайцятої години вечером в неділю. Велика столиця потонула майже цілком в темноті, яку перервали лиш сьвітла, кидані через цілу ніч з аеропланів і Цеппелінів. Тут і там з темних вулиць і дахів снопи сьвітла стріляли до неба. Кількоро людий ту і там зопрали ся в купочки неначе курята, коли ястріб буяє над їх головами.

Перша річ, яку я довідав ся було се, що з Парижа виїхати не можна і треба сказати, що мені се питанє показало ся не-аби як трудним до розвязки. Справа мала ся так: пашпорт на їзду зелізницею дістати було можна, але не можна було дістати поїзду в напрямі куда треба. Я пробував купити тикет до Шальон, а навіть до Труа, але мене лише висьміяли. Що-до автомобілів, то вольно ними було їхати лиш до Ніс, Бордо, Гавр і Дієп, і навіть на се треба було мати причину.

Тому я придумав собі плян поїхати до Ніс з одним хорим мущиною, що не міг рішити ся пережити облогу і їхав туди з двома людьми, що могли його доглядати я постарав ся о посьвідку від лікаря. Хорий мущина слабував на груди.... Він, Джан Рід і я виїхали до Мелен, де лиш після пляну за блудили і завернули на північ до Розой і там подибали трох англійських кореспондентів, межи ними кореспондента "Таймс" під арештом і під конвойом веселого англійського офіцера, що властне хотів зробити жарт, який у війні ніколи не старіє ся — хотів розстріляти їх при розсьвіті. Їм забрали автомобіль вартости 5 тисяч долярів і вони були зломані та змордовані. Що прийшли три офіцири і вони нам порадили, де ми можемо поїхати і не бути арештованими. Потім взяли розговорювати ся.

Під Ватерльо, в Бельгії, аж під Париж гнали їх Німці переслідуючим чолом і тепер при кінци дороги на них не видно було умученя як на початку дороги. Всі були повабні, спокійні, веселі. Вони сміяли ся з оповідань про німецьку відвагу. Вони сьміяли ся з оповідань про німецькі жорстокости. Ані троха не видно було по них, що вони були побиті. Англійця перестрашити не так легко.

З Розой ми поїхали на схід в напрямі до Фертель Ґоше і коло того міста заїхали до горішнього села. Се була та сама стара історія війни — страшна сторона війни, старі мужики на вулици не маючі куди піти, хлопські коні постріляні в упряжи, жита, свобода і щастє, знищене за пів години компанією рабуючих уланів. Дванайцятьлітного хлопчину розстріляли в неділю рано бог знає за що, чи за який перозумний опір, чи з якої другої причини — чи через похибку просто. Бездомні люди пробували сьміяти ся. Вони говорили "Се війна!" Такі люди не знають нічого про війну. Вони не розуміють великих стратеґічних рухів ґенерала Мольтке або Клюка. Вони мають глупе понятє, що війна значить нищити їх доми, стодоли, живий інвентар і вигнати їх на поле на голодову смерть. І все таки вони пробували сьміяти ся.

Ми поїхали довгою простою дорогою, якою поїхали задержуючи ся лиш аби застріляти коний, яких вони не могли сніймати. Тих коний тепер закопували. Ми минули Фертель Ґоше, потім Кульоммієр, головну кватиру англійського ґенерального штабу і поїхали до Креси. В Кресі я перший раз побачив в поли англійську армію. В ній нема тої організації, що в німецькій. Відділи не ходять як колісцята в годиннику. Нема тої докладности в кождім найменшім руху. Але англійська армія сьміє ся.

Десять днів душила її німецька машина, а вона ще сьміє ся. "Ми їх з часом постріляємо всіх" — каже англійська армія. Після моєї гадки, дух англійської армії стане поважною справою для Клюка і ґенерала Мольтке.

В Кресі — Баб Дан, Джан Рід і я мали перепалку. Кромі наших американських пашпортів і посвідки, що ми є товариші хорого чоловіка їдучого до Ніс — в цілком другім напрямі — ми не мали більше ніяких паперів. Що більше — ми виглядали на шпиґів. Я знаю, як шпиґи вбирають ся. Шпиґ носить старий мягкий капелюх, мягкий ковнірець, брудні черевики, а його ковт і споднї зроблені з иншої матерії. Він не стриже волося і не голить ся гладко. Се шість знаків, по яких пізнають шпіона всі ґенеральні штаби, а оден з тих знаків вистарчить до підозріня. Кождий з нас мав всі шість признак. Тому ми посварили ся і сварка скінчила ся тим, що я поїхав до Парижа, а вони поїхали до Кульмміє до ґенерала Сміт- Дорайєна, що зараз їх відправив до Французів. На слідуючу неділю я надибав їх, як вони їхали до Тур, передавані від бриґади до бриґади як козел. Мали напись "не небезпечні" і мали бути випущені в Тур.

В четвер, дня 10. вересня, я удав ся до ґенерала Ґалієні, військового ґубернатора Парижа., по пашпорт. На моє здивоване я його дістав. Я відразу побачив, що його не буде міг ніхто квестіонувати, хиба який другий ґенерал і я зараз на другий день вибрав ся в автомобілі на фронт з Томом Слайделом з "Юнієн Нюс". Пашпорт був досить добрий для двох. На нім стояло великими буквами написано все потрібне і він давав мені право діставати в 3 годині по полудни і 11 годині вечером урядові комунікати в Парижи. Вартові жовніри завертали ся назад, як лиш на нього поглянули.

Ми прибули до Лені, в якім досить мало було людий, а потім до Мо, яке немовби вимерло. Французи і Німці кілька разів приходили то виходили з Мо, але не зробили ніякої особливої шкоди, кромі сього, що затопили лодки в ріці — цілком непотрібно. Припускаю, що вони думали, що то понтони. В Мо нам сказали, що в Варед кілька миль дальше, є сьвіже поле битви, отже ми поїхали побачити його.

Поле битви в Варед — се була друга страшна сцена побоєвища. Вбиті Німці лежали по полях. Непохованих коний палили невдачно. Пару годин тепла і вогкости почали зілляти на розсипані трупи. Кількоро старих людий копали вузкі гроби. Французька армія пішла дальше.

Німецькі побиті належали до 93 полку інфантерії. Се був другий реґімент, що в тріюмфі перейшов через Бруксель. Трупи покорчили ся. Трупи в своїм убраню поблідли і прибрали краску своїх уніформів. Не було тріюмфу на обличах нещасних людий, розсипаних бомбами і шрапнелями по полю. Вони були лиш тим що німецький ґенеральний штаб хотів, аби вони були — арматним мясом.

Мала битва коло Варед була злою тактикою з німецької сторони.

Вони обкопали ся в долині і поставили свою артилерію на горі поза інфантерією, в укритю під алеєю грубих дерев. Та ті дерева не були цілком укритєм. Французька артилерія стріляючи з горба понад малою долину розбила і дерева і гармати і людий. Дерева виглядали немовби їх зломила сильна буря.

З того огню ніхто не міг вийти живцем. Невистріляні бомби німецьких гармат, що в своїх плетених кошиках, лежали там, де їх Німці положили на землю. Котрі Німці виривались, стріляли раз або два рази, а потім побігли трийцять миль аж до Суасон.

Ми перейшли поза поле битви. В Мей, другім вимерлім селі, поломлений аероплян лежав на поли як ранений птах. По поли лежали розсипані сідла, шаблі, торністри. Се був великий день для Франції. Кількох Німців взяли в неволю в Мей — переважно ранених. Чи по побіді чи по розгромі Німець виглядає однаково — лиш не повне, добродушне, бездумне — бідні раби великих військових полководців Німеччини.

Французькі і англійські війська поступали вздовж цілої лінії — яких 30 до 40 миль, — виграючи першу побіду над наїздниками. А як я зі Слайделом вернув до Парижа, кождий нас питав: "Чи се дійсно побіда, чи се може лиш німецька тучка?" На те питанє не можна було тоді відповісти.

Слайдель купив собі в Мей німецький шолом за два франки і як в Парижи вийшов на вулицю, товпа народа йшла за ним. Виглядав він як курятко, що тікає з хробачком. Мусів наконець завинути в папір, аби дістати ся до дому. Він не хотів бути героєм. Тим

(Продовжене на стор. 2.)

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у четвер.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границю $1.50
Поодиноке число .... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації:
"КАНАДА"
261 Fort Street,
Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly

Published
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA

Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.

For advertising rates and all business matters address
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd.
261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Уваги.

ГОРОЖАНИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

Сращенна підвижка в податках в Вінніпеґ сего року примусила визначнійших податковців зреформувати заряд міста і поставити нових людей на уряди. Податки сего року підійшли в гору о яких 25 процент. Се показуе що батьки міста не дуже то були ощадни ми коли піднесли так високо податки щоби покрити недобір. Се і спричинило що визначнійші горожани і податковці Вінніпегу піднесли великий протест і з'організували комітет податковців котрі уложили платформу для кандидатів. Понизше суть слідуючі точки з платформи.

1. Що кандидати прирікають що коли будуть вибрані то вглянуть в найлучший і найекономічнійший систем правління містами і такий заведуть у нас.

2. Що платня алдерманів має позістати по 500 дол. на рік.

3. Що платню контрольорам зменшить ся з $4.000 на 2.500 дол. на 1915 рік.

4. Що платню майора знижить ся з 5.000 дол. на 4.000 долярів.

5. Що всі кандидати приобіцяють завести в місті економію і що знижать платню тих урядників, котрі беруть повиж 2.000 дол. річно.

6. Що публичні роботи будуть виконані лише там где їх покаже найбільша потреба.

7. Що міська рада перебере на себе заряджене міскою вставою і постарасть ся завести там економію.

Над повисшими точками розведена була широка дискусія в котрій забирали голоси між иньшими наші комітетові.

Комітет ухвалив попирати тих кандидатів котрі приймуть певнашу платформу.

П. Тарас Ферлей кандидат на алдермана з 5-ої варди і П. Теодор Стефаник кандидат на місце алд. Шора з 6-ої варди прийняли повнашу платформу. В відсли з тим також що додають до сеї платформи уложені руським і польським комітетом.

Русини і Поляки повинні спільно взятись до сильної агітації і постарались о вибрапе своїх людий до мійської ради.

На контролерів комітет еще не ухвалив на кого голосувати однак горожани довідають ся о-тім пізнійше. В всякім разі потрібно до мійскої ради сьвіжої крови і варта нових посадити в кріслах контролерів.

В неділю в тій справі відбудеть ся мітинг в Галї Сокола на розі Манітоба і Пар улиці о 8-ій год. вечер. На сей мітинг повинен явитись кождий горожанин міста.

ЧИСТЕ ПЕКЛО.

(Лист американської доглядачки Червоного Хреста на війні у Франції до американської часописи.)

Я так дуже змучена, як ніч приходить, що я всуваю ся до ліжка і сплю. Нині я взяла собі відпочинок на пів дня, бо моя спина і ноги перестають робити. Як ви вже відгадали я працюю при "Американськім Амбулянсі". Ми маємо тепер повних три сотки ранених — але незадовго будемо мати сорок більше, бо вони виїхали ще о годині 8 рано, а власне о ни можуть сорок ранених привезти. Се все дуже цікаве, але я вам не подам подробиць, — вони такі страшні. Я помагала підчас обіду Анґлійцям. Їх привезено вчора.

Я спитала одного: "Коли вас пострілено?"

— "Послідної Неділі."

"Деж ви були від того часу сеж вже тиждень тому."

— От, лежав — то тут — то там".

Вони не мали чистих сорочок і біля через пять тижнів; їх ноги були пострілені на шкамате, дехто був пострілений через груди; другі через очи і щоки, а кождий так страшно, що трудно сказати, котрий тяжше. Бруд, занедбане, брак їди. У одного Анґлійця я знайшла в кишени кусник брудного сухара і два зелені яблочка і він сказав мені що се все, що він мав до їди чотири дни, бо Німці непокоїли їх день і ніч.

Я застановляю ся над тим, котрий з сих трох соток міг-би вийти звідси не-калікою. Я бою ся, що ані оден. До тепер померло тут пятьох. Маймо надію, що більше не буде того.

Внеділю прийшла вістка, що в Ліможі лежить на соломі 8 тисяч 700 ранених, а коло них є лиш 20 доглядачок і 3 лікарі.

Ми прийшли сюди послідного дня в серпни. Через тиждень ми приготовляли ся, потім почала ся робота. Перал приносили 50 або й 80 нараз. Представте собі роботу. Треба кождого чоловіка розібрати, скупати, оглянути рани, завинути, накормити, зоперувати. Кождий з них каже: "Ні ми не хочемо вертати до фронту. Маємо досить." Як колись буде не одна війна, тоді пiле людей розлетить ся в шкамате і перестане iстнувати! Сентимент і відзначення — се гарні тоже річи як хто любить пусте говорене на вітер, але прийдіть і погляньте на знищені і змарновані житя, поглянте на гори трупів — а по що? Вони кажуть мені "експанзія". Християнство, о скільки мені здає ся, се рішучо одна велика невдача. Де я від так піду? Бог знає. Мушу йти спати. Один з моїх бідних людий, лиш 23 роки житя, має кулю в мозгу. Мав конвульсії нині рано. Він спаралізований з одного боку. Він свідомий свого положеня і хоть старає ся бути спокійним, я бачу як не одна сльоза витискає ся йому з очий. Відай він вмре скоро. Мушу пробувати спати — дощ починає падати — і я не можу здержати ся, аби не представити собі тих тисячів а тисячів нещасних людий мокрих, змучених і голодних. Пусте! Добраніч! Я ненавиджу, що я є людиною. Во лілабим бути котом або чимсь таким.

З АВСТРІЙСЬКИХ ЛІСТ ВТРАТ В ЛЮДЯХ.

Інф. Рег. 102. К. 4. Антін Годинка, ран.

Інф. 92 Юрій Голаковський убитий.

Інф. 102. К. 6. Антін Голуб раненний.

Інф. 102 К. 13. Вінкентій Голуб, ранений.

Інф. 70 К. Іван Горцик ран. Грудка, ран.

Інф. Рег. 102 К. 5. Емануїл Грудка, ранений.

Офіцири.

Надпоручник Інф. Рег. 15. Михайло Боцяновський, убитий.

Кадет. Йосиф Богінець, ранений.

Надпоручник Інф. Рег. 16. Евген Голованцкий, ранений.

Поручник, рез. Василь Романишин. Інф. Рег. 85 раненний.

Прапорщик Казимир Барал Інф. Рег. 32. ранений.

Кадет Роман Беднарський. Рег. 19. ранений.

Поручник Володимир Брикович. Інф. Рег. 36. убитий.

Прапорщик. Михайло Бистрійський Інф. Рег. 57, ранений.

(Продовжене зі стор. 1).

часом шофер нашого автомобіля показував людям драйнелі, байонет, уніформ резервіста і чотири баньки олива до осьвітлювання.

В неділю рано до мене і Слайдела прилучив ся Дик Девис. О годині 6 рано ми три хотіли спробувати дістати ся до Сувсон з тим самим шофером. Його машина була драптива, але тим разом він мав досить нафти і хотів конче дістати шолом такий самий, як мав Слайдель. Через се він взяв від нас звичайну ціну. Хоч другі шофери рахували со 6. 3 доляри 20 центів за кождих пять миль. Сімдесять миль є до Сувсон і се була гарна дорога на такий автомобіль — доробало.

Поручник рез. Зенон Фльорянський Інф. 57. убитий.

Кадет Йосиф Фільварчик Інф. Рег. 15. ранений.

Прапорщик Микола Галущинський, Інф. Рег. 57, ранений.

Надпоручник Йосиф Кульчицкий Інф. Рег. 71. убитий.

Поручник Теодор Приймак. Інф. 36. ранений.

Кадет Константин Слізовський, Інф. Рег. 57. ранений.

(Дальше буде).

ДО ВИБОРЦІВ ВАРДИ 5о-ї!

Я є чоловіком, що дбає передовсім про інтереси Північного Вінніпегу.

Моїм заходом осьвічено Мейн стр. Північного Вінніпегу. Я власне довів до будови "себвей" на Арґіл Стр., де чужинців арештували при переході і карали. Я постарав ся о основане безплатного міського робітничого бюра в Вінніпегу. Кождий там дістає роботу без платно; 10.000 людий дістало тут роботу протягом одного року. Я причинив ся до того, що смертельність дітий зменшилась до 33 проц. через запроваджене здорового молока і леду даром. Я запровадив подвійну треку на Мк Филипс ул. і дбав про ню в вашім інтересі.

Коли буду тепер вибраний, то займу ся справою безробітя і доложу всіх старань, щоби се нещастє в Вінніпегу не мало місця. Головно подбаю про чужинців, бо і я сам чужинець. Таксамо буду дбати о знижене податків і другі справи, що найбільше можуть обходити Північний Вінніпег.

Приятель робітників і всіх котрі щиро на справу дивлять ся. Говорю всякими чужинецькими мовами.

ГОЛОСУЙТЕ ОТЖЕ ДНЯ
11 ГРУДНЯ 1914 РОКУ НА
A. SKALETAR'A
НА АЛДЕРМАНА ВАРДИ 5-ОЇ
В МІСТІ ВІННІПЕГУ!

ВЖЕ ВИЙШОВ
Календар на Рік 1915
ТОВАРИШ ІМІҐРАНТА
Narodna Wola,
316 N. Washington Ave., Scranton, Pa.

Читайте і ширіть "Канаду" від хати до хати і з рук до рук.

HUGH D. CUTLER
адвокат
Полагоджує всякі справи. Ві сяких процедурах удавайтесь до нього.
Phone M. 2028. 210-11 Nanton Bldg. Winnipeg, Canada.

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
Phone — St. John 605.
Jas. Hennesey, власт.

SAVOY HOTEL
F. HERBERT, Главний
Main Str., напроти C. P. R.
Станція і вікт 1 дол. денно.

Заснований 1900.
ДР. МОРДЕН,
Дентист,
котрого заряд сеї часописи рекомендує Сотки людий скористали з нагоди зниження цін за направлювання зубів.
ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ..
Ми закладаємо золоті зуби по 5 дол.

Тягнемо зуби без болю.
Маємо природи за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що людий мешкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.
Наша адреса:
482½ Main Str.,
Realto Block,
Winnipeg, Man.
ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

EXCURSIONS
CANADIAN NORTHERN
ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ
до всіх мiст
ВСХІДН. КАНАДИ
ДО СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ
ДУЖЕ ЗНИЖЕНІ ЦІНИ ДО
СЕРЕДНИХ ШТАТАХ.
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ
ДО ПОРТІВ АТЛЯНТИКУ.
До Анґлії і до полуднених міст.
R. CREELMAN,
Canadian Northern Railway

ЕВРЕКА
МОЛОДЦІ!!!
Хочете, щоб на вашім лици не було ріжних прищів раз на завсігди?
Чочете, щоб ваше лице позістало чисте, свіже, біле і молоде завсігди, купуйте і вживайте нашу масть "ЕВРЕКА."
ПАННОЧКИ І ПАНІ!!!
Хочете бути красивими? то не потребуєте тратити цілу масу гроша на ріжні перфуми і косметі, що лише прикрашує ваше лице часово, а вкінци псує шкіру. Наша масть "ЕВРЕКА" раз на завсігди позбавить вас видатків і клопоту.
Після першої мікстури "Еврека" ваше лице зістане на довший час вільне від прищів, плям і буде біле як сніг! — Одна мікстура коштує $3.00, а пів $1.50.
Замовляйте на адресу:
EUREKA
686 Flora Ave. Winnipeg, Man. Canada.

THE SELKIRK HOTEL
Новий і модерний.
T. H. Nesbitt i J. M. Wilson Prop's
402-804 Main st. Phone S. J. 2533.

Замовляюча картка на „Канаду".
Ruthenian Publ. Co. Ltd.
261 Fort Street, Winnipeg, Canada
Прошу о висилку мені „Канади" почавши від
Імя
Адреса
Почта
261 Fort Str. "CANADA" Winnipeg, Man.

Олекса Ремез.

КОВБОК.

(Казка).

I.

Шумно мчить свої води бистрий Черемош. Срібною стяжкою перетинає долини східних Карпат, так званого східного Бескиду. Безліч гірських річок, потоків і струмочків впадає в ріку Черемош, доповнюючи його води, змінюючи його стрімкий розгін. То тут, то там, доли звужують ся, гори присувують ся до самого Черемоша й стискають його в камяних обіймах — там Черемош сичить і бєть ся, немов почварний гад придушений стопою велитня і, вирвавшись з міцних обіймів скель, вливасть ся в широке корито розлогої долини, щоб відпочивши в вільнім бігу, набравшись з міцних обіймів скель, вливасть ся в широке корито розлогої долини, щоб відпочивши в вільнім бігу, набравшись свіжих сил з нових гірських потоків, перемогти дальнійші перепони. Часом на його дорозі здіймасть ся велитень — скеля, немов хотячи спинити його могучий розгін. З гуком і ревом впадає Черемош на ворога цілою силою своїх вод, качаючи поперед себе камінї брили, мечучи вперед себе вирвані з корінєм дерева, щоб одним могутним зусиллєм перевернути ворога, розпорошити його в прах. Та даремні його зусилля: непорушний і байдужний стоїть ворог, вгрузнувши глибоко в землю каминними ногами. З розбитними грудьми, не в силі перемогти камяної впертости скелі, кидасть ся Черемош круто в бік, щоб вигнувшись довгим луком, обминути несокрушиму камяну твердиню.

А верхи гір, величаві і непорушимі, байдужно споглядають на сю відвічну боротьбу води і каміня. Розгомін річних хвиль сплітасть ся з пошумом смерекових та букових лісів, якими гори вкриті аж до самих верхів; в ту таємничу мельодію впадають журливим унісоном згуки гірських потоків; від часу до часу чують ся гейби гарматні стріли: се валить ся старе, спорохнявіле дерево і, падаючи, ломить слабші дерева, або відірвана від скелі силою власної ваги камяна брила котить ся з гори, луна побільшує ті звуки і здасть ся, що навколо в повітрю борють ся якісь невідомі, могучі істоти. Всі ті звуки злучені разом до купи витворюють своєрідну гірську гармонію — гармонію звуків і півзвуків, що виділюють ся поодиноко ясно і виразно, і кождий звучить гейби в октаву один другу, а всі разом зливають ся в могучім унісоні вічного шуму вічного ділання природи: той шум — житє, — той шум — вічність...

А там за горами знов гори, ще висші, ще стрімкійші; облиті соняшним сяйвом, вони хвилюють всіма відтінями барв починаючи від яскраво - горячого і аж до прозоро - блакітного, який лучить їх з небом. Далеко на заході, в прозорій блакіти неба синіє Чорногора, гніздо найвисших верхів східних Карпат. Понуро висить в повітрі громада чорногорських верхів. Немов зачарований велитень - лицар стоїть Чорногора на межі двох народів: Угорського і Українського: здасть ся, немов думає вона тяжку думу про минуле, про славну бувальщину двох сусідів - народів, думає - гадає якуто долю викує молот історії двом поневоленим націям, і в тяжкій задумі вкриває чоло своє хмарами чорними, повиває груди свої туманами сивими...

Поміж верхами гір — розлогі полонини. Пасуть ся там стада рогатої худоби, череди кіз, овець; цвитуть там буйні трави; журчать прозорі струмочки; гравють там веселі вітри; стрілою гонять бистрі олені; клекочуть хижі орли, а над всім тим — тужливий рун трембіти...

А там по узбічах гір — хати й хатки; між горами, в долинах — села й місточка.....

Здовж Черемоша розкинулось село Розточини, одно з більших гуцульських сел. Хати розсипані по широких царинах розлогої в тім місци долини Черемоша, при погляді на них з верхів сусідних гір, здають ся малесенькими цяцьками — хатками, а висячі по другім боці Черемоша гори здають ся від того ще більшими і тяжшими. Смерека, бук та береза збігають ся з верхів аж до самого Черемоша і купають свою корі ну в прозорій і зимній, як лід, води "гуцульського батька". З гори ціла долина здасть ся величезною шахівницею, розмальованого на жовто і на зелено: жовтіють городи засаджені кукурузою, зеленіють купи садків, в сірі побиті драницями хати, церква та дзвіниця роблять з гори враженє шахматних фігурок, довкола всього вигинасть ся луковатою, срібною мережкою Черемош.

Спокійно і затишно в Розточинах. Висові гори закривають їх від вітрів і ціле море теплого повітря, мов заснуло в широкій долині, заколисане шумом ріки, шумом лісів...

Красні легіні в Розточинах, але як довгі та широкі Розточини, що тягнуть ся від хребтів Німчича й аж до Бочкової гори, а верхівськими плаями сягають аж до лісів Берегомітських — не було здається, не було чемнійшого та гідного легіня понад Юру Бадюка, що жив в старій хатині разом з ненею та сестрою Марійкою. Стрійний як смерека, кріпкий як бук, гнучкий як береза, бистрий як серна,.. він зривав очи всім околичним дівчатам, і не одна з них раза бу дав і тілом і душею віддати ся вродливому гуцулови, але всі знали, що він ходить до Семчукової Анниці і сільські красуні мусіли вдоволитись мріями...

А Анниці, ну, таку красу то трудно й описати. Як вирізнилась ся береза з поміж оточуючих її чорних смерек своєю яскравою білизною так вирізнялась з поміж своїх подруг — дівчат Анниця своєю дивною красою. Її очи блестіли, як зірниці; білі груди здіймались, як два білі лебеді; срібнистий голосок дзвенів і рокотів, як звук флояри в полонині. Такої дівчини трудно було пошукати в цілих горах. За неї сватались навіть аж з Жабього, славної столиці гуцульщини; та всі старання показались безуспішними: Анниця кохалась з Юрою.

Юра був бідний гуцул — зарібник. Він мав лише хатчину та шматок города і мусів тяжко працювати в бутинах та при дарабах, аби виживити себе та сестру з матірю. Анниця була дочкою найбогатших на цілі Розточини газдів.

Чому ж воно так сталось, що бідний легінь-зарібник і богата газдівська дочка покохались?

А хиба-ж можна на се відповісти?

Чому зелена ліщинонька тулить ся до дуба могучого? Чому дикий хміль кучерявий горнеть ся до берези білої та чистої? Так і вони обоє пригулились і серцем і душею одно до одного й ніхто не міг їх поріжнити. Батьки Анничині були противні сьому коханю і всіма силами старались намовить Анницю, аби вийшла заміж за котрогось з богатих легінів, що сватались за неї; та Анниця була уперта, незломна в своїм бажаню, як правдива гуцулка. Батьки заборонили їй сходитись з Юрою, але вона втікала темними нічками з хати, бігла в одне, знане тільки їм, місце, над потоком, а там вже ждав на неї Юра. Довкола ліс шумів, потік журчав, а в них кипіла і шуміла кров. Вони мовчки горнулись одно до другого, але їх очи богато говорили такого, чого не міг би вимовити язик, а поцілунки були вимовнійші і більш переконуючі ніж слова.

Оттак любив ся Юра з Анницею вже рік і другий, а тим часом щиро працював, та складав гроші, щоб прикупити якийсь шматок землі, думаючи в той спосіб приподобатись батькам Анничиним. А вона не журилась тим, що може ще не рік і не два прийдеть ся ждати поки Юра доробить ся газдівства. Але не боялась вона, що батьки можуть її всилувати віддатись за когось иншого: абож вона не гуцулка, щоб позволила вчинити над собою насилля? Не буде так, як хочуть батьки; буде так, як вона хоче! А ні, то вона знайде собі раду: вийде на скелю високу, кинеть ся в Черемош глибокий, засвистить вітер, затумить вода і не буде Анниці...

(Дальше буде).

ЯК ВИГЛЯДАЄ В ДІЙСНОСТИ ВІЙНА?

(Описи очевидці.)

Мляба, Росія, 10 падолиста.

Нині я перейшов до Росії без пашпорту — відай як перший Американець, що се пробував від давних літ. Я тут коло німецьких ліній. 15 миль поза німецькою границею. Нині по полудни я був близько російської передної сторожі, що стоїть які три милі від Мляви. В сім місті стояв ґарнізоном полк російських гузарів і воно є досить важною точкою на зелізничій лінії, що веде до Варшави.

Завдяки чемности супроти мене німецького ґенерального штабу і міністерства війни, я відбуваю подорож по російській землі — перший американський кореспондент, ба навіть загалом перший чужинецький кореспондент, що міг прийти сюди від коли війна почала ся. Мені і другим кореспондентам з неутральних країв до товариства приділено капітана Клівера з ґенерального штабу і першого поручника Скопеніка з 13 корпуса німецької армії, що стоїть в Алленштайні. Маємо ескорту з 9 людий. На кождім сильнім військовім автомобілю маємо по два карабіни поставлені так, щоби їх найлекше мати під рукою. Нас кореспондентів доорe напоминали, аби ми носили револьвери, бо находимо ся в краю по котрім подорожують ся розбиті банди козаків а козаки не роблять ріжниці межи жовнірами а людьми не беручими участи у війні.

Ми лишили свої автомобілі в Зольдав. Прегарні дороги, що вкривали сітію богату провінцію Східну Пруссію у всіх напрямах як вибрукувані улиці міста скінчили ся нагле на російській границі, якби там кінчив ся сьвіт. Зі Зольдав до Ільово, російської пловоі стації, а звідти до Мляви ми переїхали зелізницею Тих кілька миль, йшло по полю битв, на якім Москалі і Німці били ся і посували ся то взад то вперед. Скоро викопані ями і малі горбочки з нетесаними хрестиками розлягали ся по обох боках зелізничої дороги, а бандажі кусники уніформів, скриночки від набоїв, російські шапки і другі подібні предмети валяли ся по землі. "Дорога", а радше стежка, що заступала дорогу і вела вздовж зелізничої дороги, були нічим иншим як болотнистою стрягакою.

Ільово — се типічна німецька гранична стація. Широкі улиці, городи, з яких ще заносить запахом цьвітів, всі будинки муровані з цегли, а навіть руїни показують характеристичну німецьку охарність і порядок. Москалі знищили в більшости кождий дім в місті. Ту поручник Скопенік, типічний граничний офіцир, такий як ті, що я подибав в Аризоні і в Новім Мексику, держав ся з трийцять пятьома людьми з граничної сторожі проти цілого полку російської кавалерії.

Ми відвідали його дім. Москалі його не спалили, але знищили в нім кождий предмет. Навіть зелізну піч розбили на кусні, диван подерли, горшки потовкли. Від зелізничої стації на російськім боці аж до самої Мляви, мало що більше як милю, ми йшли пішки. Дорога була обтіпена прегарними рядами дерев, але дорога сама була одною калабанею; Падав дощ і ми правдоподібно бачили російські дороги і російське місто в не конче добрім стані.

Виразна ріжниця.

Що за ріжниця межи російською цивілізацією, а німецькою культурою. Можливо ще не можна Росії судити по тих надграничних містах, які я бачив. Ми лишили свої авто-

Валячі ся доми.

В противенстві до німецької сторони, доми були з дерева. Не пахли пьвіти з малих балконів як вона визирали навіть з руїн Ільові. Доми ті нагадували мені часто валячі ся буди, в яких живуть наші Мурини в південних стейтах. Ратуш — збудований з каміня і цегли і дві церкви —се були одинокі величавійше виглядаючі будинки в місті. Москалі зрівняли зі землею Ільово, німецьке місто. Німці ані не ткнули російського міста. Німецька бомба завалила вежу ратуша і два або три будинки мали знаки від бомб або куль. Поза сим не було ніякої шкоди.

Більша часть населеня утікла з російським військом. Остали Жиди і деякі біднійші, правдивий образ нужди. Розчіхрані, брудні, обдерті стояли вони і виглядали як люди з південних стейтів, хорі на "гачковатого хробачка"

Богато з них мало звисаючі червоні як кров повіки як в страшній очній хоробі трахомі.

Старий рабін з білою як сніг бородою і гарним обличем, виразив свою радість, що Німці прийшли до міста. "Давби Бог, аби вони остали" — додав.

Добре дуріти, як приступає.

Шаліїте, шаліїте, скажені
кати,
Між нарід негоду несіть,
Бо ще нам за мало польської
бути,
В московську неволю ще нас
заведіть!
Добре вам брехати за рублї
проклятї
Й даром висилати письма
дурноваті,
Царем підкуплені, його рублями,
За що нераз була і сварня межи вами.
Ви з разу злегонька тоє представляли,
А тепер на весь рот в голос закричали,
Що Москаль ваш батько, а ви його діти, —
Ми довше того не можем терпіти!
Схаменіть ся, братя, на очи прозріть,
Що тілько кацапське, від себе гоніть!
Не дивіть ся, братя, що вони горлають,
Бо вони за тоє рублї побирають.
Іьотого часть дають Паньковим Терлиці,
Щоби поміж нарід пускав небелиці.
Шаліїте, шаліїте за царські рублї.
Чейже раз діждетесь сукої гилї!

А. Війтів.

П. П. АЛЕХНО.
Русько - Польський заклад фотографічний, повозний і погребовий. — Автомобілї для винайму, карити на весілє по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794.
WINNIPEG, MAN.

Голосуйте
— НА —
M. W. TRILLERA
А НА
АЛДЕРМАНА
ВАРДИ 5-ої
В МІСТІ ВІННІПЕГУ
І БІЛЬШЕ РОБОТИ
ТАНЬШІ ПОДАТКИ.
ПАМЯТАЙТЕ
День 11 ГРУДНЯ
1914 Р.

ГОЛОСУЙТЕ НА
R. S. ROBINSON'A
— НА —
КОНТРОЛОРА Міста ВІННІПЕГ.

R. S. Robinson
є всім добре знаний в місті Вінніпегу як добрий бізнесмен і тактовний чоловік. А чоловік, котрий був в бізнесі через ціле житє, потрафить добре і совісно розпоряджати справами і майном міста.
ПЕРШЕ ВСЕГО ПОДАТКИ БУДУТЬ ЗНИЖЕНІ.
ПАМЯТАЙТЕ
ДЕНЬ 11-го Грудня. 1914.

PROCLAMATION

AT THE GOVERNMENT HOUSE AT OTTAWA.

Wednesday, the 28th day of October, 1914.

Present:

HIS ROYAL HIGHNESS THE GOVERNOR GENERAL IN COUNCIL.

The Committee of the Privy Council have had before them a report, dated 28th October, 1914, from the Minister of Justice, stating that it is expedient and necessary to take measures to prevent espionage and also to prevent alien enemies in Canada who are likely to render effective military assistance to the enemy from returning to the enemy's service, and to provide for the proper supervision and control of such aliens as may be so prevented from leaving Canada and the detention under proper conditions and maintenance where required of such of said aliens as it may be found necessary to intern as prisoners of war, and that it is likewise desirable considering the lack of opportunity for employment that aliens of enemy nationality who are not likely to add to the strength of the enemy's forces and who desire and have the means to leave the country be permitted to do so;

The Minister observes that it is considered probable that aliens of both classes will be found grouped in particular localities, principally within or in the immediate neighborhood of the large cities and towns.—

The Minister, therefore, recommends that it be enacted by the Governor in council under the authority of The War Measures Act as follows:—

(1) One or more offices of registration shall be established in such cities, towns and other places as may be from time to time designated by the Minister of Justice, and an officer shall be appointed by the Governor in Council for each of the offices so established who shall be called "Registrars of Alien Enemies."

(2) The Registrars shall be under the immediate direction of the Chief Commissioner of Dominion Police who shall exercise general supervision over them in the performance of their duties and to whom they shall report as may be required. The Minister shall appoint such assistants to such registrars, clerks and other officers as may be necessary for the proper carrying out of the provision of the present order.

(3) It shall be the duty of a registrar to examine each alien of enemy nationality attending before him, and to register in a book to be provided for the purpose the name, age, nationality, place of residence in Canada and in the country of nationality, occupation, desire or intention to leave Canada and the names of the wife and children (if any) in Canada of every such alien and such other particulars necessary for identification of such alien of enemy nationality or otherwise as may seem advisable.

(4) Every alien of enemy nationality residing or being within any of the cities, towns or places, so designated as aforesaid, or within twenty miles thereof, shall as soon as possible after the publication in the Canada Gazette of a proclamation designating such city, town or place as one wherein a registry office is to be established under this ordinance, attend before the registrar or one of the registrars, for the city, town or place within or near which he is or resides and truly answer such questions with regard to his nationality, age, residence, occupation, family, liability and intention as to military service, and otherwise, as may be lawfully put to him by the registrar.

(5) No alien of enemy nationality shall be permitted to leave Canada without an exeat from a registrar provided that the Chief Commissioner of Dominion Police may in any case grant or cancel an exeat to an alien of enemy nationality who is registered.

(6) The registrar may issue an exeat to an alien of enemy nationality if satisfied upon the examination and registry that such alien of enemy nationality will not materially assist, by active service, information or otherwise, the forces of the enemy.

(7) If it appears to the registrar that any alien of enemy nationality who is not permitted to leave Canada may consistently with the public safety be suffered to remain at large, such alien of enemy nationality shall be required to declare whether or not he desires and has the means to remain in Canada conformably to the laws and customs of the country, subject to obligation to report monthly to the Chief of Police of the city where or in the neighborhood of which he is registered. If yea, such alien of enemy nationality may be permitted his liberty, subject to the conditions aforesaid and the provisions of this ordinance. If nay, he shall be interned as a prisoner of war. The registrar shall report to the Chief of Police the names and addresses of those who elect to remain at liberty. Any alien of enemy nationality who in the judgment of the registrar cannot consistently with the public safety be allowed at large shall be interned as a prisoner of war.

(8) If any alien of enemy nationality who is by the terms of this ordinance required to register, fails to do so within one month after publication of the proclamation referred to in section 4 of this ordinance or within seven days after the date when he shall by reason of his residence come within the description of those required to register, which ever date shall be last, or if he refuse or fail to answer truly any of the questions put by the registrar, or if, being registered he fail to report as hereinbefore required or to observe any of the conditions on which he is permitted to be at liberty, he shall in addition to any other penalty to which he may be therefore by law liable, be subject to internment as a prisoner of war.

(9) Where any alien of enemy nationality interned under the provisions of this order has wife or children living with and dependent on him, such wife and children shall be permitted to accompany him.

(10) Such provision as may be as prisoners of war shall be made by aliens of enemy nationality interned necessary for the maintenance of the military authorities who may require such prisoners to do and perform such work as may be by them prescribed.

(11) No alien of enemy nationality who is required to register shall be naturalized unless in addition to other requirements he produces and files with his application a duly certified certificate of a registrar that he is registered pursuant to the provisions of this ordinance, and that his application for naturalization is aproved by the registrar.

The Committee submit the same for approval.

RODOLPHE BOUDREAU,
Clerk of the Privy Council.

УРЯДОВА ОПОВІСТКА.

РІШЕНЄ РАДИ.

[2721]

В ПРАВИТЕЛЬСТВЕННІЙ ПАЛАТІ, В ОТТАВІ.

Середа, 28-го Жовтня, 1914.

В присутности:

ЕГО КОРОЛІВСЬКОГО ВЕЛИЧЕСТВА ГЕНЕРАЛЬНОГО ГУБЕРНАТОРА, НА РАДІ.

На засіданю Тайної Ради предложено звіт міністра Справедливости з д. 28-го жовтня, 1914, в якому сказано, що есть вказаним і потрібним видати зарядженя для охорони перед шпіонажем, в також запобігти, щоби ворожі чужинці, які можуть подати ворогови мілітарну поміч, вернули до ворожої служби, щоби забезпечити отвітний нагляд і контролю сих чужинців, для перешкодженя виїзду з Канади для задержаня їх під певними умовами і удержане о скілько зайде потреба сих чужинців, яких прийдеть ся інтернувати як полонених, як також, що есть рівнож пожаданим, з огляду на недостаток занятя, щоби отсі чужинці, які не моглиб помогти ворожій силі, в міру бажаня могли покинути сей край;

Міністер замічає, що чужинці обох клас будуть мабуть знаходитись в певних округах, головно коло більших міст або в самих містах. —

Оттим - то Міністер предкладає, щоби Генеральний Губернатор, на основі закона про воєнні Зарядженя — поручив як слідує: —

(1) В таких містах, місточках і місцевостих, які від часу до часу малиб означити Міністер Справедливости, мають бути утворенними Надзірні Бюра і через Генерального Губернатора має бути установленим для кождого такого Бюра урядник, який буде називатись "Надзирателем ворожих Чужинців."

(2) Надзирателі будуть під безпосереднім наглядом головного Комісара Домініяльної Поліції, який буде виконував над ними загальний нагляд, і контролю їх діяльности та перед котрими мають здавати вони в міру потреби рапорти. Міністер заіменує для Надзирателів таких помічників, писарів та иньших урядників, які будуть потрібними до переведеня в житя отсего розпорядженя.

(3) Надзирателя обовязком буде списати з кождим чужинцем, належним до ворожої народности протокол, та вписати до призначеної на се книги імя, назвище, вік, народність, місце замешканя в Канаді і в рідним краю, занятє, бажаня чи замір покинути Канаду, імена жени і дітий (о скільки суть) в Канаді дотично кождого з чужинців, як рівнож всі подробиці потрібні до ідентифікації таких чужинців належних або й неналежних до ворожої нації, в міру потреби.

(4) Кождий чужинець приналежний до ворожої національности, замешкалий або перебуваючий в сих містах, місточках, які повисше означено, або в промірі 20 миль від сих місцевостий, має, в найкоротшім можливо часі, після проголошеня в Канадийській газеті прокламації, яка означує такі міста, місточка або місцевости, де мають бути утвореними бюра контрольні по мисли отсего розпорядженя, явитись перед надзирателем або одним з надзирателей для даного міста, місточка або місцевости, в котрім або окрузі котрого живе і точно відповісти на питаня дотично народности, віку, замешканя, родині, заміру чи бажаня покинути Канаду, призначеня, обовязку чи заміру дотично військової служби, та дотично иньших питань які може задати надзиратель.

(5) Ніякий чужинець приналежний до ворожої національности не сьміє покинути Канади без дозволу надзирателя: з тим застереженем, що Головний Комісар Поліції Домініяльної може в кождім випадку видати або знести дозвіл на перепустку для Чужинця ворожої національности, який есть в реєстрі.

(6) Надзиратель може видати перепустку чужинцеви ворожої національности, коли записки і доходженя вказують що чужинець не може в дійсности подати помочи, через чинну службу, інформації чи иньшим способом, ворогови.

(7) Коли надзиратель думає, що котрий чужинець ворожої народности, якому не вільно покинути Канади, може безпечно бути полоненим на волі, тоді має дотичний чужинець заявити, чи бажає і має средства лишити ся в Канаді, отвітно до законів і звичаїв краю, під сим услівем, що має місячно мельдуватись в Поліції місцевости де є реєстр чужинців. Коли так, тоді може чужинець услівно лишитись на волі, згідно з повисшими умовами і зарядженями. Коли ні, тоді буде інтернованим як полонник. Надзиратель має донести Начальникови поліції назвиска сих, що суть на волі. Всякий чужинець, ворожої народности, якого на гадку надзирателя небезпечно лишити на волі, має бути інтернованим як полонник.

(8) Коли який чужинець ворожої народности, що після повисших постанов має ся мельдувати, не зробить сего протягом місяця після оповіщеня прокламації згаданої в секції 4 сего розпорядженя, або протягом семи днів від дня коли з титулу замешканя в данній місцевости, обовязаний до мельдованя ся, який то речинець есть невідкличнo послідний, або коли не хоче чи не буде відповідав по правді на питаня задавані надзирателем, або будучи в реєстрі, не буде мельдував ся, як висше приписано, згладно не додержить котрого - небудь обовязку, на підставі якого жиє не на волі, тоді, без огляду на які небудь иньші кари, яким може підпасти, буде інтернованим, як полонник.

(9) Коли чужинець ворожої народности, інтернований по мисли сего розпорядженя, має при собі жену чи діти, а оо вони суть на его хлібі, тоді можуть вони з ним бути інтернованими.

(10) Для удержаня чужинців ворожої народности можуть бути видані військовими властями такі зарядженя, які показують ся потрібними, а власти можуть приказати їм робити яку небудь отвітну роботу.

(11) Чужинець ворожої національности, що має зголоситись до спису не може бути натуралізованим, хиба ще, при иньші умови виказесь і зложить разом з оголошенем отвітно виставлений цертифікат від надзирателя, що він є в реєстрі, після приписсу сего розпорядженя та що его натуралізації нічо не стоїть на перешкоді.

Рада вносить отсе до затвердженя.

РУДОЛЬФ БУДРО,
Секретар Тайної Ради.

CALDER & SON
663 MAIN STR.
БАНКИРІ І ПРОДАВЦІ ШИФКАРТ.
Стара і солідна всім добре знана фірма.
А. Караноцюк
Завідатель чужинецького відділу.

ПОШУКУЮ

своєї сестри, Доці Мидак, походячої з Городенки, вже другий рік в Канаді. Минувшого року перебувала в Монтреал. Хтоби знав о ній або она сама, нехай зголосить ся на адрес:

ILKO RIPAK
P. O. St. Julian, Sask.

ПОШУКУЮ

свого діда Петра Яцинюка походячого з села Кривча, повіт Борщів, мав перебувати десь на фармах за Вінніпегом. Хто би о нім знав, або він самий,

IWAN DROZDOWICZ
18 Maple Ave. Montreal, Que.

ВАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий є на поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті. зголошуючий ся мусить явити ся особисто в агенції домініяльних земель або в суб-агенції дістріктовій. Брати гомстед через повномочіє, можна брати в всякого місцевого агента домініяльних земель (не суб-агента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ—мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні, коли повинности помешканя відбуває ся в сусідстві.

В деяотрих дістріктах гомстедовець може приємщити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три долари за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до улерженя патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий повористував ся правом одержаня гомстеду і не може взяти прємпшин, може купити гомстед в певних дістріктах в ціні 3 дол. за акер. Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути з меншена тоді коли земля з корчовата або каменнста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, повновласники, нотарі, виступають в судах карних і цивільних.
Офіс 712 & 722 McIntyre Block
Phone Main 18 & 19 Winnipeg, Man.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді
СПЕЦІАЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 413 SELKIRK AVE. на розі Salter і Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 7-10 вечером. Telephone St. John 991 як також в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою Приватного Шпиталю під ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано, 1-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

ПОЗІР! ПОВІДОМЛЕНЄ!
REGAL WINE COMPANY Limited.
Telephone: Main 899. 721 Main Str., Winnipeg.
Сим маємо честь повідомити шановних читачів „КАНАДИ" і запросити ... відвідать нашого новоотвореного гуртовного складу лікерів. Ми ... певні що ... найдете наш склад в кождім часі в великім запасі найлучших Вин, Лікерів, Пива, Тютюну і Цигар. Ми маємо у себе на складі всякі найлучші і найпопулярнійші вироби.
Наші ціни суть пристутні і спеціяльно знайдуть у нас поперти.
Наша доставка есть найскорша і найспорша. Замовленя з околиці одержать нашу найбільшу услугу і вигоду. Скоро і точно доставa то ... хто ... буде завсігди гостем в нашім складі. Пишіть і приходіть!
REGAL WINE COMPANY LIMITED
721 Main Str., Winnipeg, Man.
МИ ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лагер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John 221.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів
під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і первородної знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.
Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 ґальон	$2.50
Житнівка 1 ґальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 ґалоп	$5.00
Бренда лутша 1 ґальон	$5.50
Скоч 1 ґальон	$4.50
Ганишівка красна 1 ґальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 ґальон	$6.00
Кмінківка 1 ґальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 ґальон	$6.00
Рум ямайка 1 ґальон	$9.00
Вино 1 ґальон	$1.00
Старий порт 1 ґальон	$1.25
Ліпше за ґальон	$1.50
8 літний порт 1 ґальон	$2.50
Білий порт 1 ґальон	$2.50
Черешневе вино 1 ґальон	$2.25
Лондон порт 1 ґальон	$2.50
Катауба порт 1 ґальон	$3.25
Катауба ліпше за ґальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанєм
Alexander Roshko.
175 Henry Ave. Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Ціна передплати в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає:
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адрес: "КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Четвер 3 го Грудня 1914. Число порядочне 65. Winnipeg, Man. Thursday December 3rd 1914. Число 47.

ДО ВИСОКОПОВАЖАНИХ ПАНІВ ЧИТАЧІВ ПРЕДПЛАТНИКІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ НАШОЇ ЧАСОПИСИ.

Високоповажані Панове!

Многі з Вас запитують нас коли ми побільшимо нашу часопись. Наша часопись як Вам відомо виходила на 8 сторін однак по причині війни котра потягнула за собою фінансовий застій ми були примушені зменшити наші видатки а тим самим зменшити нашу часопись.

Тепер коли рух трохи більше оживлений в Канаді ми хотілиб побільшити наше видавництво. Побільшити не штука однак побільшене коштує гроша.

Наша часопись зробила собі широке вже поле за час свого істнованя і нині єї читає пять тисяч наших прихильників і предплатників. Наша часопись має чотири тисячі читачів, котрі занились вислати нам передплату однак до сего часу еще сего не зробили і до сих Високоповажаних Панів звертаємось з просьбою о ласкаве надісланє нам залеглости і заразом відновленя пренумерати на 1915 рік.

Коли кождий з наших Читачів пришле нам свою належитість то спевностію що ми поширимо нашу часопись і постараємось Вас задоволити.

Предплата наша недуже висока бо лише **оден доляр** на рік, і ми віримо що так маленьку суму найде і найбіднійший з наших предплатників.

Той читач що читає часопись а нехоче за ню платити кривдить нікого иншого а свого таки брата во Христі сусіда і приятеля того котрий заплатив належитість.

Кождий хто нам пришле предплату сейчас отримає від нас прекрасний календар "Українська Родина" на 1915 рік. Календар озоблений богатома ілюстраціями з теперішньої війни як також з нашого Канадийського житя. Самий календар коштує 50 ц. а ми вишлемо его кождому хто нам пришле предплату на 1915 рік. Тепер війна і календарів мало тому спішіть ся з висилкою долярів.

З надією що Високоповажані Панове сповнять свій обовязок,

пишемось з глубоким поважанєм

АДМІНІСТРАЦИЯ "КАНАДИ".

Гроші висилайте на адрес:

"RUTHENIAN PUBLISHING CO. LTD.,
261 FORT STR., WINNIPEG, MAN.

В СПРАВІ РЕГІСТРАЦІЇ.

В четвер 3. грудня отвирає ся офіс для регістрації на 112 Кольоні Стр. на зад Горс Шов Блд. в Вінніпегу мають регіструвати ся всі Німці, Австрійці і Турки які не мають горожанських паперів.

Години регістрації кождого дня: від 10 рано до 1 по полудни, від 2.30 до 5 і від 7 до 9 вечером.

В Вінніпегу мають регіструвати ся також мешкаючі поза Вінніпегом 20 миль доокола.

Однакож справа регістрації не надто нагляча щоби всі мали одного дня зарегіструвати ся. Але се конечне для того, хто хоче десь їхати желізницею.

Регіструвати в згаданім офісі буде полковник Линдсей.

Звернемо увагу ще на одно — як кого записувати при регістрації. Нас зуть і ґалищенами і австріяками, та темні люди і самі себе зуть усіми назвами, тільки не тими, що повинні.

Наша народна назва є: Українці і так називає нас весь учений сьвіт. А хоч і назва Русин наша, то вона обнимає лише галицьких і буковинських Українців, отже в більше Ліцева. До того ся назва невигідна, бо дехто слово Русин перекладає по англійськи Рошен, не знаючи, що се означує не Русина - Українця, але Москаля. А хоч ту вже відома назва Рутінієн, то все-ж ліпше ужинати властиної назви — Українець, по англійськи "Украйнієн". (Ukrainian). І ся назва вже в части відома Англійцям, а коли хтось не знає, то наша річ поясняти, що се наша властина назва якою називає себе нас 35 міліоновий народ.

Отже всі повинні записувати себе як Українці — Украйнієнс, не инакше.

ДО ГОРОЖАН ВИБОРЦІВ ПЯТОЇ І ШЕСТОЇ ВАРДИ!

ГОРОЖАНИ!

Прийшов час, в котрім Ми, Панове Виборці, Українці, Поляки і Німці маємо серіозно застановитись над долею нашого міста Вінніпеґ, а тим самим і над нашою власною долею.

Незавидна наша доля!

Податки подвоїлись, роботи не маємо, всюда нами поштуркують ся, з нами не рахують ся. Ми, що платимо величезні податки, не маємо голосу що до видатків і поліпшень в північній части міста. За наші гроші роблять роботи на полудневій части міста, а нам наставили всяких інспекторів і непотрібних урядників, котрі не тілько що беруть за дармо наш тяжко запрацьований гріш, але ще й знущають ся над нашими народами. Так дальше бути не може! Ми мусимо сему зарадити... А як зарадити? Дуже легко! Зарадимо лише тоді, коли всі як один візьмемо участь в надходячих міських виборах. Коли всі ті, що маємо право голосувати, не поліниємось, підемо до урни виборчої і дамо наші голоси на тих кандидатів, котрі є поставлені з рамени народа, і котрі будуть працювати в користь сеї части міста, в котрій ми живемо.

Тими кандидатами є:

В пятій Варді на уряд Алдермана є п. Т. Д. ФЕРЛЕЙ, а на шкільного троста П. Й. АЛЕНКО, в шестій Варді на уряд Алдермана п. Й. Г. КІММЕЛЬ. Повисших кандидатів поставив народ, і вони є народними кандидатами. Народ поставив повисших кандидатів, народ виробив їм програму і народ мусить їх вибрати! Тому до діла Горожани! Не жалуймо труду в сім часу для наших кандидатів.

Памятаймо, що коли виберемо людий, яких виставив спільний комітет, тим зробимо честь поселенцям сеї части міста і виборемо собі кращі права. Сповнімо отже панове Виборці свій горожанський і народний комітет, бо лише сі постарають ся, щоби в сій части міста, де ми живемо, були кращі порядки і полекші.

Від наших кандидатів поставлених народом будемо мали право все і всюда жадати справоздань з роботи, їм будемо представляти наші домаганя, нашу нужду і вони певно сповнять хоч в части наші домаганя.

День голосованя є 11 грудня, зробім собі сьвято! Знаймо, що можуть в сей день бути всякі перешкоди зі сторони противних кандидатів, уважаймо, щоб обійшлось без сварок і заколотів!

Покажім себе свідомими, гідними і розуміючими свої горожанські права!

Не слухаймо підшептів, або обіцянок зі сторони противних нам кандидатів, або їх агентів. Не чекаймо аж до послідної хвилі в день голосованя!

Найкраще буде, коли кождий по змозі піде з самого рана віддасть свій голос, в відтак піде по приятеля, батька, брата, жінки, та кождого заохотить і вкаже на кого має віддати свій голос.

ПАМЯТАЙТЕ НА ДЕНЬ 11 ГРУДНЯ (ПЯТНИЦЯ).

Голосувати можна від год. 9 з рана до 8 в вечір.

Тож до діла! Покажімо, що можемо!!

Вінніпеґ, дня 28.-XI. 1914.

Спільний Горожанський Комітет на пяту і шесту Варду.

І. Негрич, В. Еккес, Н. Боднар, П. Янчура, А. Семкович, І. Новацкі, І. Медер, М. Демчук, І. Забігоцкі, Е. Оробко, П. Гігейчук, Т. Помес, Тео. Боднар, М. Єремі, Й. М. Небилович, Тео Стефаник, Ант. Задворний, А. Міхальскі, М. Прусляк, В. Кізюк, К. Слугоцкі, Н. Пайони, М. В. Слобода, Л. Кулеша, Марин Лях, В. Пенкальскі, Яков Міслей, Й. І. Макарський, Н. Вінк, І. Стронк, Ф. Кочорек, І. Г. Марун, Й. Малий, Р. Дибек, П. Папкрійк, Л. Віктор, П. Висоцкі, П. Рупентель, А. Стівен, Й. Світайло, Т. Ястремський, О. Бояніваський.

ВІСТИ З ПОЛЯ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

ЖОВНІРИ ТЕРПЛЯТЬ СТРАШЕННО ВІД ГОЛОДУ І ЗИМНА.

Німці не покидають заміру дістатись до Калаїс.

Париж, 2 грудня.

Цілий минувший тиждень, не приніс нам жадних несподіваних новин з західного терену війни. Обі армії з винятком малих потичок майже не рухались. Одні канони не спали. На цілім правім крилі німецької армії в Бельгії велась завзята канонада. Дула канонів, вибухи тисячі шрапнелів, котрі пукаючи несли смерть і муки неприятелеви. Німці не посунулись о знак в їх кемпі видно великий рух що має означати, що незадовго приступлять знова до сильного атаку в свойї дорозі на Калаїс.

Найбільшим ворогом, гіршим від куль показавсь тепер мороз. Тисячі жовнірів повідморожувало руки і ноги, як також тисячі погинуло від ревматизму, тифусу, запаленя легких і інших слабостий.

Німецькі жовнірі в Бельгії в Фляндрії потерпіли найгірше. Як нам відомо, Бельгійці поперервали слюзи і затопили велику часть території, на котрій знаходились німецькі війска.

З тої то причини прокинулись всякі пошести і терпіня.

Брак зимових кватир відбивавсь сильно на жовнірах, котрі стратили свою войовничу завзятість. Західна зима в тій части сего року дуже остра.

Убитих в войованю в тій части було дуже много, однак не так боять ся тепер куль, як пошестей і голоду. Всяка провізія вичерпує ся чимраз більше. Німцям стає що раз тяжше запровіянтувати армію, котра стоїть на цілій воєвій лінії проти союзників.

Німецький генеральний штаб полістає в великій непевности. Не знають чи під силившись сьвіжою, армією, мають дальше йти до свеї ціли, чи вернутись і вицофати ся з Бельгії, того страшного побоєвиска, де погибло сотки тисяч Кайзерових найхоробріших легіонів.

БРИТИЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ.

Амстердам, 2 грудня.

Британські воєнні кораблі розпочали сильну канонаду около бельгійських берегів. Німці відповідають їм своєю тяжкою прибережною артилєрією. Доносять з достовірних жерел, що Німці вивозять богато армат і амуніції з західного на всхідний терен. Сто сорок вісім машинових армат і 50.000 кавалерії переїхало через Горбесталь в дорозі до Кольні напроти Москалів. З другої знов сторони віслимайнять великих канонів дістало висланих на північ від Бруге і до Остенд, котрі мають відбивати атаки британської і французької фльоти зі сторони моря.

КОРОЛЬ ЮРІЯ НА ПОЛИ БИТВИ.

Париж, 2. грудня.

На поле битви до Британського головно командуючого, прибув тут Король Юрій. Президент французький Пойнкаре і командуючий союзними арміями генерал Жовре відвідали нашого Короля в кватирі Британійського головно командуючого Генерала Френча де разом мали спільний обід.

АВСТРІЯЦІ ПРОГНАЛИ СЕРБІВ І ЗАБРАЛИ БІЛГОРОД, СТОЛИЦЮ КРАЮ.

Відень, 2. грудня.

По завзятій борбі, в котрій Серби і Австрійці понесли богато страт, — австрійські війска побили Сербів і забрали столицю Білгород.

Комендант пятого корпусу генерал Франк так доносить в своїй депеші до Цісаря Фр. Йосифа: — "З нагоди 66 роковини вашого панованя позволь мені зложити у твоїх стіп веселу новину, що наші війска забрали нині Білгород."

ПООБМОРОЖУВАЛИ НОГИ.

Лондон, 2 грудня.

Офіцири інваліди, котрі прибули сюда з поля битви в Франції, говорять, що тепер есть около 1.500 жовнірів по шпиталях в Франції з обмороженими руками і ногами. Говорять, що більш як 1.000 треба оперувати і відтинати ноги і руки. Обморожуваня твари, ух, носів, рук та ніг як також цілковите замерзанє нищуть армію гірше від куль і шрапнелів. Коли жовнір обморозить ногу, то він вже ніколи більше до війни не повернє.

ЖВАВІ ЧОРНОГОРЦІ.

Лондон, 2. грудня.

Півофіціяльне донесенє повідомлює, що через пять день Австрійці усильно старались відтяти і перешкодити злуку чорногорської армії з сербською. Чорногорці однак не дались по кількаденевій битві припустили атак, виперли Австрійців і примусили їх пофнути ся в зад. В тій битві полягло 600 Австрійців. а

(Продовжене на стор. 2.)